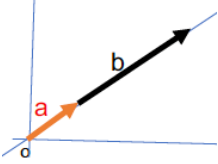

Konveks Analiz

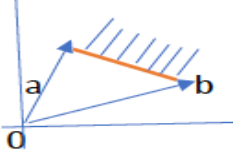
- Konveks analiz, konveks kümeleri ve fonksiyonları inceleyen bir matematik konusudur. Temel kavramlar

o Afin Kümeler

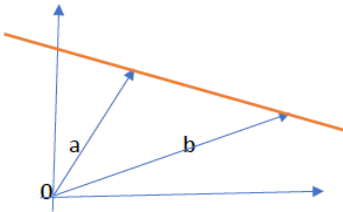
- Tanım: $X \subset E^n$ kümesi verilsin. Eğer $\forall x_1, x_2 \in X$ ve $\forall \lambda \in E$ için $\lambda x_1 + (1 - \lambda)x_2 \in X$ ise X kümesine afin küme denir.
- $\{\lambda x_1 + (1 - \lambda)x_2 \mid \lambda \in E\}$ kümesine x_1 ve x_2 noktalarından geçen doğru denir.
- Böylece Afin küme, kümenin keyfi 2 noktasından geçen doğruyu içeriyor.
 - Boş küme ve E^n afin kümelerdir.
 - Tek bir noktadan oluşan kümeler de afin kümelerdir.
- $X_1, X_2, \dots, X_p \subset E^n$ afin kümeler, $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_p \in E$ olsun. O zaman
 - $X = \bigcap_{i=1}^p X_i$ afin kümedir.
 - $X = \sum_{i=1}^p \lambda_i X_i$ afin kümedir.
- Burada $\sum_{i=1}^p \lambda_i X_i = \{\sum_{i=1}^p \lambda_i x_i : x_i \in X_i, i = 1, 2, \dots, p\}$
- Örnek: a ve b vektörleri verilsin. Böyle ki, $\lambda a + (1 - \lambda)b$ olsun.
 - Eğer $a = \lambda b, \lambda_1 a + \lambda_2 b, \lambda_1, \lambda_2 \in R$ ise

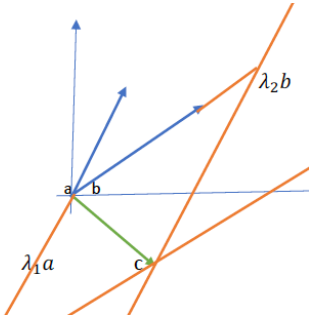
- $a \neq \lambda b$ ise, o zaman $\lambda_1 a + \lambda_2 b$ ifadesini inceleyelim:
 - o $\lambda_1 + \lambda_2 = 1, \lambda_1 \geq 0, \lambda_2 \geq 0$ olsun. Bu durumda konveks kombinasyon: $\lambda_1 = 1 - \lambda_2, \lambda_2 \in (0, 1)$ şeklinde olur.

- $\lambda_1 + \lambda_2 = 1, \lambda_1, \lambda_2 \in R$ olsun. Bu durumda Afin kombinasyon aşağıdaki şekilde olur:

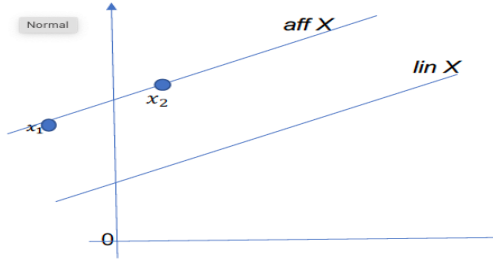
- $\lambda_1, \lambda_2 \in R$ ve $R^2 = \{\lambda_1 a + \lambda_2 b : \lambda_1, \lambda_2 \in R\}$ ise bu durum tüm uzayı kaplayacaktır. Yani, herhangi bir c vektörü aldığımızda bunu kolaylıkla görebiliriz. Bunu gösterelim: Bir c vektörü alalım ve c 'den a 'ya ve b 'ye paraleller çizelim. Burada a ve b 'nin λ_1 ve λ_2 kadar değiştiğini görebiliyoruz. C vektörünü farklı yönlerde alabildiğimize göre $\lambda a + (1 - \lambda)b$ ifadesi (afin kümesi) tüm uzayı kaplayacaktır.

- Teorem: $X \subset E^n$ afin küme olsun. O zaman,

- $\forall x_0 \in X$ için $L = X - x_0$ alt uzaydır, ayrıca L, x'_0 'in seçilmesinden bağımsızdır. $\forall x_0, \bar{x}_0 \in X$ için $L = X - x_0 = X - \bar{x}_0$
- Öyle bir $m \times n$ boyutlu A matrisi ve $b \in E^n$ vektörü var ki, $X = \{x \in E^n : Ax = b\}$
 - **Sonuç:** Her afin $X \subset E^n$ kümesi kapalı kümedir, ayrıca $X = E^n$. $X \subset E^n$ ve $x_0 \in E^n$ için $X + x_0 = \{x + x_0 : x \in X\}$ kümesine X 'in x_0 kayma kümesi denir. Afin kümesinin kayma kümesi de afindir.
 - Eğer $X_1, X_2 \subset E^n$ afin kümeleri ve $x_0 \in E^n$ vektörü için $X_1 = X_2 + x_0$ ise X_1, X_2 'ye paraleldir denir.

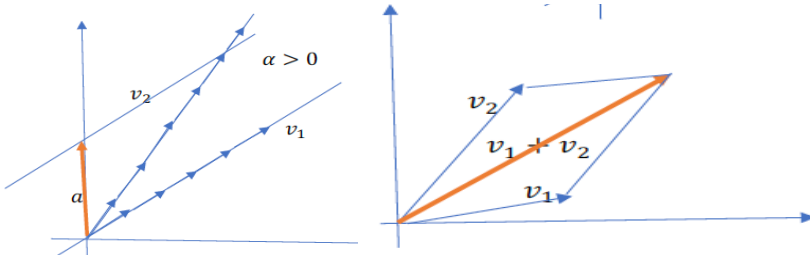
- **Tanım:** $x_1, x_2, \dots, x_p \in E^n$ noktaları verilsin. $\sum_{i=1}^p \lambda_i = 1$ eşitliğini sağlayan $\sum_{i=1}^p \lambda_i x_i$ vektörüne x_1, x_2, \dots, x_p vektörlerinin **afin kombinasyonu** denir.
- **Teorem:** Afin kümenin noktalarının her afin kombinasyonu bu kümeye dahildir.
- **Tanım:** $X \subset E^n$ kümesi verilsin. X kümesini kapsayan tüm afin kümelerinin kesişimine X 'in **afin kabuğu** denir ve **aff X** şeklinde gösterilir. Aff X, X kümesini içeren en küçük afin kümedir. Eğer $X \subset X^*$ ve X^* afin küme ise **aff X** $\subset X^*$
- **Teorem:** $X \subset E^n$ kümesi verilsin. Bu durumda aff X, X kümesinin elemanlarının tüm mümkün afin kombinasyonları kümesine eşittir. $\text{aff } X = \{\sum_{i=1}^p \lambda_i x_i : x_i \in X, \sum_{i=1}^p \lambda_i = 1, \forall p\}$
- **Tanım:** $T : E^n \rightarrow E^m$ operatörü verilsin. Eğer her $\lambda \in E$, her $x, \bar{x} \in E^n$ için $T(\lambda x + (1 - \lambda)\bar{x}) = \lambda T(x) + (1 - \lambda)T(\bar{x})$ sağlanıyorsa, o zaman T 'ye **afin operatör** denir.
- **Teorem:** Her afin $T : E^n \rightarrow E^m$ operatörü $Tx = Ax + y$ şeklinde gösterilebilir. Burada $A : E^n \rightarrow E^m$ lineer operatör ve $y \in E^m$ 'dir. Bu durumun tersi de doğrudur. Yani, $A : E^n \rightarrow E^m$ lineer operatörü ve $y \in E^m$ bir eleman ise, o zaman $Tx = Ax + y$ ile belirlenen $T : E^n \rightarrow E^m$ operatörü afindir.
- **Tanım:** $X \subset E^n$ kümesi verilsin. X 'in afin kabuğuna paralel olan alt uzaya, X kümesine **paralel alt uzay** denir ve **lin X** şeklinde gösterilir.

- Tanıma göre $\text{lin } X = \text{aff } X - x_0, \forall x \in X$ $\text{lin } X$ alt uzayı, X kümesine paralel olan tek alt uzaydır.
- **Lemma:** $X \subset E^n$ kümesi verilsin. O zaman
 - Her $x_1, x_2 \in X$ için $x_1 - x_2 \in \text{lin } X$.
 - $0 \in X$ ise $\text{lin } X = \text{aff } X$
 - Eğer $x \in X$ ve $l_1, l_2 \in \text{lin } X$ ise her $\lambda_1, \lambda_2 \in E$ için $x + \lambda_1 l_1 + \lambda_2 l_2 \in \text{aff } X$

Konveks Kümeler

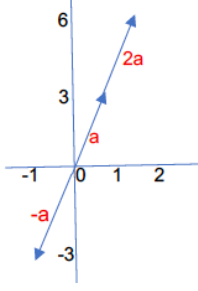
- **Tanım:** V bir küme olsun. Eğer $\forall v_1, v_2 \in V$ için $v_1 + v_2 \in V$ ve $\forall v_1 \in V$ ve $a \in E$ için $av_1 \in V$ ise V kümesine bir **vektör uzayı** denir.
- **Örnek:** $V_1 = \{(x_1, x_2) : x_1 + x_2 = 0\}$. $V_2 = V_1 + \{a\}$

- $\{(x_1, x_2, x_3) : 2x_1 + x_2 - x_3 = 0\}$ bu bir alt uzaydır. $\{(x_1, x_2, x_3) : 2x_1 + x_2 - x_3 = 1\}$ bu bir alt uzay değildir.

- Tanım: $S \subset E^n, a, b \in R^n$ olsun. O zaman $a = \begin{bmatrix} a_1 \\ \vdots \\ a_n \end{bmatrix}; b = \begin{bmatrix} b_1 \\ \vdots \\ b_n \end{bmatrix}; a + b = \begin{bmatrix} a_1 + b_1 \\ \vdots \\ a_n + b_n \end{bmatrix}; a \cdot b = a^T b =$

$$(a_1, a_2, \dots, a_n) \cdot \begin{bmatrix} b_1 \\ \vdots \\ b_n \end{bmatrix} = a_1 b_1 + a_2 b_2 + \dots + a_n b_n \text{ (skalar çarpım)}$$

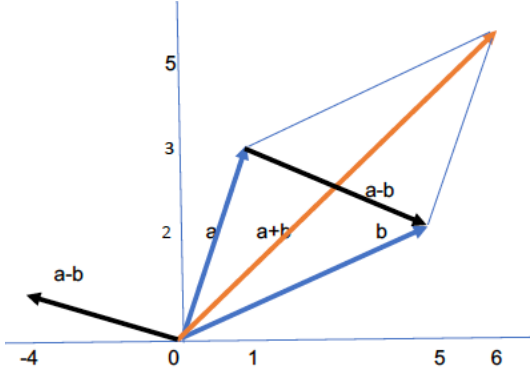

- 2 vektörün toplamını 2 boyutlu uzayda gösterelim:

$$a = \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \end{bmatrix}; b = \begin{bmatrix} 5 \\ 2 \end{bmatrix}; a + b = \begin{bmatrix} 1+5 \\ 3+2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 6 \\ 5 \end{bmatrix}; a - b = \begin{bmatrix} 1-5 \\ 3-2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -4 \\ 1 \end{bmatrix}$$

- Eğer $\lambda \in R$ herhangi bir sayı ise, o zaman

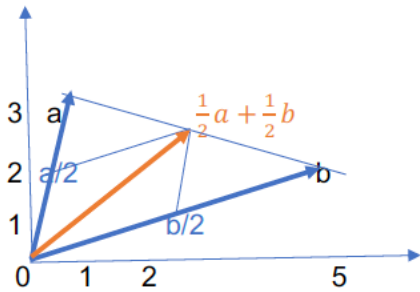
$$\lambda a = \begin{bmatrix} \lambda a_1 \\ \vdots \\ \lambda a_n \end{bmatrix}; \lambda = 2 \text{ ise, o zaman } 2a = 2 \cdot \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 \\ 6 \end{bmatrix}; \lambda = -1 \text{ ise, o zaman } -1a = -a = \begin{bmatrix} -1 \\ -3 \end{bmatrix}$$

- Vektörün uzunluğu: $\|a\| = \sqrt{a_1^2 + a_2^2 + \dots + a_n^2}; \|a\| = \sqrt{1^2 + 3^2} = \sqrt{10}$
- Tanım: λ sayısı $\lambda \in [0, 1]$ ise $\Rightarrow \lambda a + (1 - \lambda)b$ ifadesine a ve b vektörlerinin **konveks birleşimi** (combinasyonu) denir. Eğer $\lambda = \frac{1}{2}$ ise, a ve b vektörlerinin konveks birleşimi: $\frac{a+b}{2}$ şeklinde olur. $\lambda =$

$$\frac{1}{3} \text{ ise, a ve b vektörlerinin konveks birleşimi: } \frac{a}{3} + \frac{2b}{3} \text{ şeklinde oluyor.}$$

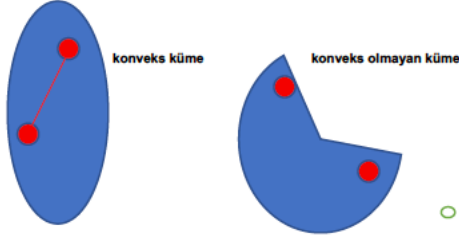
$$a = \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \end{bmatrix}; b = \begin{bmatrix} 5 \\ 2 \end{bmatrix}; \lambda = \frac{1}{2} \text{ ise,}$$

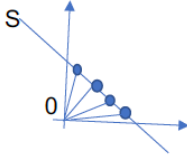
- Biz a ve b noktalarının birleştiren doğru parçası dendiğinde, bunu başlangıcı orijinde sonu [a, b] üzerinde olan vektör olarak algılayacağız.
- Tanım: $S \subset E^n$ bir küme olsun. Eğer S kümesi herhangi iki vektörün yanı sıra bu vektörlerin konveks birleşimini de içerirse, bu kümeye **konveks küme** denir.

Başka deęimle: $X \subset E^n$ kümesi verilsin. Eğer $\forall x_1, x_2 \in X$ ve $\forall \lambda \in [0, 1]$ için $\lambda x_1 + (1 - \lambda)x_2 \in X$ ise X 'e konveks küme denir.

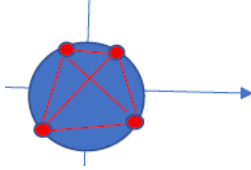
- Dolayısı ile konveks kümeyi içeren istenilen 2 noktanın doğrusal birleşimi (yani, istenilen 2 noktasını birleştiren doğru parçası) kümenin içerisinde kalıyor. Aksi hadle küme konveks değildir.

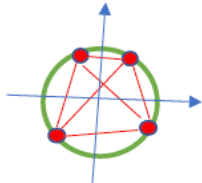
- Örnek: $S = \{(x, y) \in R^2 : x + y = 1\}$ kümesinin konveks küme olup olmadığını araştırın.
 - o S kümesi bir doğruyu ifade ettiği için konveks kümedir. Yani, doğru üzerindeki istenilen 2 noktanın birleşimi, o doğru üzerinde olacağı için S kümesi konvekstir.

- Örnek: $S = \{(x_1, x_2) \in R^2 : x_1^2 + x_2^2 \leq 1\}$ kümesi konveks küme mi?
 - o Bu küme konvekstir. Çünkü verilen küme geometrik olarak çember ve çemberin iç kısmını kapsıyor. Bu durumda küme içerisindeki istenilen 2 noktanın birleşimi küme içerisinde kalıyor.

- Örnek: $S = \{(x_1, x_2) \in R^2 : x_1^2 + x_2^2 = 1\}$ kümesi konveks küme mi?
 - o Bu küme konveks değildir. Çünkü verilen küme geometrik olarak çemberi ifade ediyor. Bu durumda çember üzerinden istenilen 2 noktayı birleştiren doğru parçası çember üzerinde yer almaz.

- Örnek: $S = \{(x_1, x_2) \in R^2 : x_1^2 + x_2^2 \leq 1\}$ kümesinin konveks olduğunu gösteriniz.
 - o $a = \begin{bmatrix} a_1 \\ a_2 \end{bmatrix} \in S$ ve $b = \begin{bmatrix} b_1 \\ b_2 \end{bmatrix} \in S$ olsun, o zaman $\forall \lambda \in [0, 1]$ için $\begin{bmatrix} \lambda a_1 + (1 - \lambda)b_1 \\ \lambda a_2 + (1 - \lambda)b_2 \end{bmatrix} \in S$ olduğunu gösterelim.

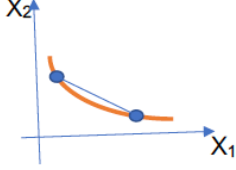
$$\begin{aligned}
 S &= \{(x_1, x_2) \in R^2 : x_1^2 + x_2^2 \leq 1\} = \{[\lambda a_1 + (1 - \lambda)b_1]^2 + [\lambda a_2 + (1 - \lambda)b_2]^2 \leq 1\} \\
 &= \lambda^2 a_1^2 + (1 - \lambda)^2 b_1^2 + 2\lambda(1 - \lambda)a_1 b_1 + \lambda^2 a_2^2 + (1 - \lambda)^2 b_2^2 + 2\lambda(1 - \lambda)a_2 b_2 \\
 &= \lambda^2(a_1^2 + a_2^2) + (1 - \lambda)^2(b_1^2 + b_2^2) + \lambda(1 - \lambda)[2a_1 b_1 + 2a_2 b_2] \\
 &\leq \lambda^2 + (1 - \lambda)^2 + \lambda(1 - \lambda)(a_1^2 + b_1^2 + a_2^2 + b_2^2) \leq \lambda^2 + (1 - \lambda)^2 + 2\lambda(1 - \lambda) \\
 &= [\lambda + (1 - \lambda)]^2 = 1
 \end{aligned}$$

Bu ise $\{[\lambda a_1 + (1 - \lambda)b_1]^2 + [\lambda a_2 + (1 - \lambda)b_2]^2 \leq 1\}$ demektir. Yani $S = \{(x_1, x_2) \in R^2 : x_1^2 + x_2^2 \leq 1\}$ kümesi konvekstir.

$$\begin{aligned}
& a_1^2 + a_2^2 \leq 1 \\
& b_1^2 + b_2^2 \leq 1 \\
& 0 \leq (a_1 - b_1)^2 = a_1^2 - 2a_1b_1 + b_1^2 \\
& \forall a_1 \text{ ve } b_1 \text{ için.} \\
& 2a_1b_1 \leq a_1^2 + b_1^2 \\
& \text{aynı şekilde } \forall a_2 \text{ ve } b_2 \text{ için} \\
& 2a_2b_2 \leq a_2^2 + b_2^2
\end{aligned}$$

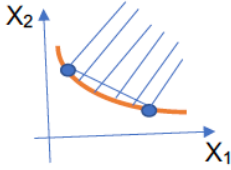
- Örnek: $S = \{(x_1, x_2) : x_2 = \frac{1}{x_1}, x_1 > 0\}$ kümesi konveks küme mi?

○ S kümesi konveks değildir.

- Örnek: $S = \{(x_1, x_2) \in \mathbb{R}^2 : x_2 \geq \frac{1}{x_1}, x_1 > 0\}$ kümesi konveks küme mi?

○ Evet, S kümesi konvektir.

- Örnek: $S = \{(x_1, x_2) : x_2 \geq |x_1|\}$ konveks küme mi?

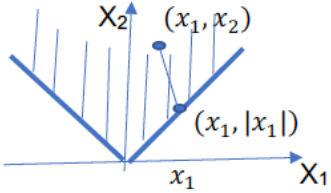
○ $(x_1, x_2) \in S ; (y_1, y_2) \in S$ alalım. $\lambda \in [0,1]$ $\begin{cases} x_2 \geq |x_1| \\ y_2 \geq |y_1| \end{cases} \Rightarrow \begin{vmatrix} \lambda x_1 + (1-\lambda)y_1 \\ \lambda x_2 + (1-\lambda)y_2 \end{vmatrix} \in S$ olduğunu gösterelim.

$$\lambda x_2 + (1-\lambda)y_2 \geq |\lambda x_1 + (1-\lambda)y_1|$$

$$|\lambda x_1 + (1-\lambda)y_1| \leq |\lambda x_1| + |(1-\lambda)y_1|$$

$$\lambda|x_1| + (1-\lambda)|y_1| \leq \lambda x_2 + (1-\lambda)y_2$$

Bu durum kümenin konveks olduğunu göstermektedir.

- Örnek: $S = \{(x_1, x_2) : 2x_1 + x_2 = 1\}$ kümesi konveks midir?

○ Verilen küme bir doğruyu ifade ediyor. Her doğru uzayı \mathbb{R}^2 'ye bölüyor. Bölünen uzayın her tarafı bir yarıuzaydır. Her yarıuzay da konvektir. Böylece bir doğru uzayı iki konveks yarıuzaya bölüyor:

▪ Afın kümeleri, E^n ve boş küme konveks kümelerdir.

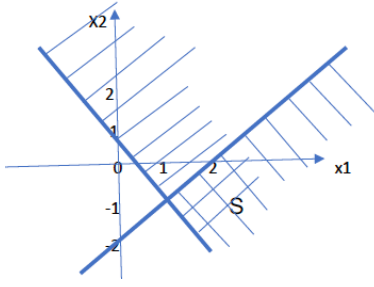
▪ $B(x, a)$ kümesi afın olmayan konveks kümedir.

▪ Kapalı yarıuzaylar: $\begin{cases} x \in E^n : \langle x_1, x^* \rangle \leq a \\ x \in E^n : \langle x_1, x^* \rangle \geq a \end{cases}$ konveks kümelerdir.

▪ Açık yarıuzaylar: $\begin{cases} x \in E^n : \langle x_1, x^* \rangle < a \\ x \in E^n : \langle x_1, x^* \rangle > a \end{cases}$ $x^* \in E^n; x^* \neq 0; a \in E$ konveks kümelerdir.

- Örnek: $S = \{(x_1, x_2) : 2x_1 + x_2 \geq 1\} \cap \{(x_1, x_2) : x_1 - x_2 \geq 2\}$ kümesi konveks mi?

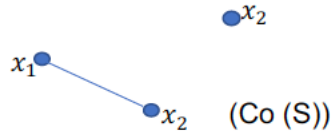
○ $x_2 \leq x_1 - 2$ konvektir.

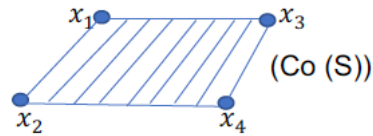
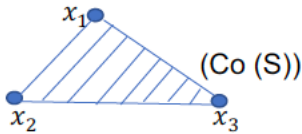
- **Teorem:** Eğer $S_1, S_2 \subset R^n$ konveks kümeler ise a) $S_1 \cap S_2$ de konvekstir. b) $S_1 \pm S_2$ de konvekstir.
- o **İspat:** Sonlu sayıda yarıuzaylar konveks olduğu için, onların birleşimi de konvekstir. Aynı x ve y hem S_1 'in, hem de S_2 'nin elemanı olduğu için $S_1 \cap S_2$ 'nin de elemanı oluyor.
- **Tanım:** $x_1, x_2, \dots, x_p \in X$ noktaları verilsin. Eğer $\sum_{i=1}^p \lambda_i = 1$; $\lambda_i \geq 0$ ise $X = \sum_{i=1}^p \lambda_i x_i$ vektörüne x_1, x_2, \dots, x_p vektörünün **konveks kombinasyonu** (konveks bileşeni) denir.
- **Teorem:** Konveks kümenin noktalarının keyfi kombinasyonu bu kümeye dahildir.
- **Tanım:** $X \subset E^n$ kümesi verilsin. X kümesini kapsayan tüm konveks kümelerin kesişimine X'in **konveks kabuğu** (örtüsü) denir ve **Co(X)** şeklinde gösterilir. Bir başka deyim ile: Bir kümenin konveks örtüsü, bu kümeyi içeren en küçük konveks kümeye denir.
- $S \subset R^n$ olsun. Bu kümenin konveks örtüsü $Co(S)$ gibi gösterilir. $Co(S) = \{x \in E^n: \lambda_1 x_1 + \lambda_2 x_2 + \dots + \lambda_m x_m, x_i \in S, \lambda_i \geq 0, \sum_{i=1}^m \lambda_i = 1\}$
- **Örnek:** Aşağıdaki kümelerin konveks örtüsünü gösteriniz. a) $S = \{x_1, x_2\}$, b) $S = \{x_1, x_2, x_3\}$, c) $S = \{x_1, x_2, x_3, x_4\}$

ÇÖZÜM:

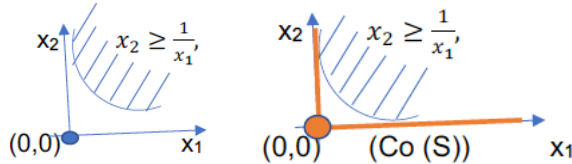
a) x_1 x_2 (S kümesi)

b)

- A şıkkı için iki noktayı birleştiren doğruyu gösterir. B şıkkı için 3 noktayı birleştiren üçgeni gösterir. C şıkkı için 4 noktayı birleştiren dörtgendir.
- **Örnek:** $S = \{0,0\} \cup \{(x_1, x_2): x_2 \geq \frac{1}{x_1}, x_1 > 0\}$ kümesinin konveks örtüsünü belirleyiniz.

- o S kümesi konveks küme değildir, fakat kapalı kümedir. Bu durumda S kümesinin konveks örtüsü: $Co(S) = \{(x_1, x_2): x_1 > 0, x_2 \geq \frac{1}{x_1}\} \cup \{(0,0)\}$ olacaktır.

- **Teorem:** $X \subset E^n$ kümesinin konveks örtüsü, X'in noktalarının keyfi konveks kombinasyonları kümesine eşittir.

$$Co(x) = \left\{ \sum_{i=1}^p \lambda_i x_i : x_i \in X; \lambda_i \geq 0; \sum_{i=1}^p \lambda_i = 1; \forall p \right\}$$

- Teorem (Caretheodory): $X \subset E^n$ kümesi verilsin. Bu durumda $\forall x \in Co(X)$ için öyle $x_1, x_2, \dots, x_p \in X, \lambda_i \geq 0; \sum_{i=1}^p \lambda_i = 1$ vardır ki, $X = \sum_{i=1}^p \lambda_i x_i$ ve $p \leq n + 1$.

$X \subset E^n$ kümesi kompakt ise $Co(x)$ kümesi de kompakt kümedir.

- Tanım: E^n 'de sonlu sayıda noktanın konveks örtüsüne **polytop** denir.

- Örnek: a, b, c noktaları verilsin Bu noktalar için polytopu gösterin.

- o Verilen noktaları orijinde birleştirerek vektör şeklinde gösterelim:

- o abc üçgeni bir politopdur.

- $\{x_2 - x_1, x_3 - x_1, \dots, x_m\}$ vektörleri lineer bağımsız ise, x_1, x_2, \dots, x_m vektörlerine **afin bağımsız vektörler** denir.
- Eğer $\{x_1, x_2, \dots, x_m\}$ vektöründen oluşan küme afin bağımsız ise konveks örtüye **simpleks** denir.
- $y_1 a_1 + y_2 a_2 + \dots + y_n a_n = 0$ (1) eşitliği ancak ve ancak $y_1 = y_2 = \dots = y_n = 0$ durumunda sağlanıyorsa, o zaman a_1, a_2, \dots, a_n vektörleri **lineer bağımsızdır** denir.
- Eğer (1) eşitliği y katsayılarından en az bir tanesinin $\neq 0$ durumu için de sağlanıyorsa, o zaman bu vektörler **lineer bağımlıdır** denir.

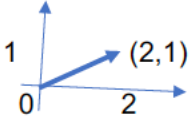
- Örnek: Tek vektörden oluşan küme lineer bağımsız mı?

- o $\begin{bmatrix} 2 \\ 1 \end{bmatrix}$ vektöründen oluşan küme verilsin. Bu kümenin lineer bağımsız olup olmadığını inceleyelim:

Bunun için $a \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$ ifadesinin sağlanmasının bir tek a

$= 0$ durumunda gerçekleşmesi gerekiyor. Gerçekten de $a \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$ eşitliği bir tek a

$= 0$ durumunda sağlanıyor. Bu ise o demektir ki, tek vektörden oluşan küme lineer bağımsızdır.

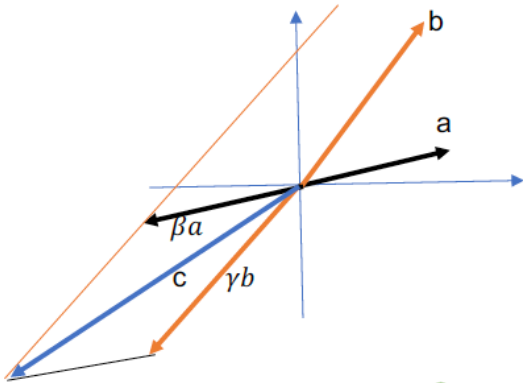
- o Yani, tek vektörden oluşan küme $= 0$ ise lineer bağımsız, $\neq 0$ ise lineer bağımlıdır.

- Örnek: $a = \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \end{bmatrix}; b = \begin{bmatrix} 3 \\ 5 \end{bmatrix}$ vektörleri lineer bağımlı mı?

- o $\beta_1 a + \beta_2 b = \beta_1 \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \end{bmatrix} + \beta_2 \begin{bmatrix} 3 \\ 5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix}$ eşitliği bir tek $\beta_1 = \beta_2 =$

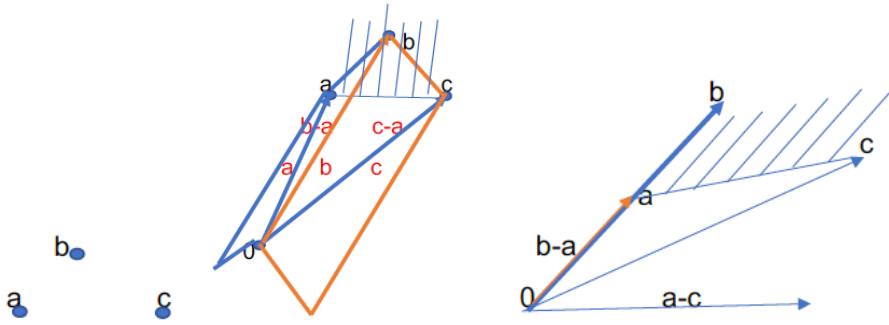
0 durumunda sağlandığı için a ve b vektörleri lineer bağımsızdır.

Eğer (a,b,c) şeklinde 3 vektör verilirse, o zaman c vektörünü her zaman a ve b vektörlerinin lineer birleşimi şeklinde gösterebiliriz. $c = \beta a + \gamma b$

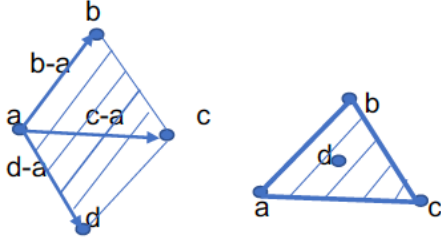

- Örnek: a, b, c noktaları verilsin. Bu noktalar için simpleks'i gösterin.

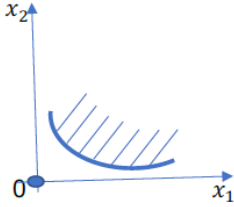
- o a, b, c noktalarını orijinde birleştirerek vektör şeklinde gösterelim. Bu noktalar için $Co(a, b, c)$ bir simpleks'dir. 3. Durumda da $Co(a, b, c)$ simpleks'dir.

- a, b, c, d vektörleri verilsin. Bu vektörler afindir. O zaman onların birleşiminden oluşan örtü konvektir, fakat simpleks değildir. $\text{Co}(a, b, c, d) = \text{Co}(a, b, c)$

- Soru: Bir kümenin konveks örtüsündeki noktalar, kümenin kaç noktası gösterilerek elde edilebilir?
- Cevap: Carathodory teoremine göre kümenin konveks örtüsündeki noktaları en fazla $n+1$ adet nokta göstererek elde edebiliriz.
- Örnek: $S = \{(0, 0)\} \cup \{(x_1, x_2) : x_2 \geq \frac{1}{x_1}, x_1 > 0\}$ kümesi konveks mi?
 - S kümesi konveks değil, fakat kapalı kümedir.

Bir Kümenin Kapanışı ve İç Noktaları

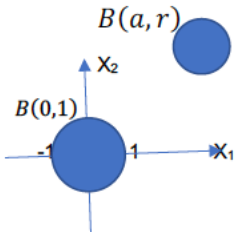
$$X \in R^n; \quad X = \begin{bmatrix} x_1 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix}; \quad \|X\| = \sqrt{x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2}$$

$B = \{\|X\| \leq 1\}$, Bu ifade merkezi orijinde, yarıçapı 1 olan daireyi gösteriyor. $x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2 \leq 1$

$B(a, r)$ olacak şekilde bir yuvar alalım:

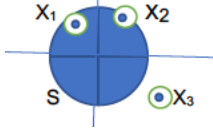
$$B(a, r) = \{X \in E^n : \|x - a\| \leq r, r > 0\}. \quad (x_1 - a_1)^2 + (x_2 - a_2)^2 + \dots + (x_n - a_n)^2 \leq r^2$$

Bu yuvara **a'nın r komşuluğu** denir.

\bar{x} noktasının ε komşuluğu dediğimizde aşağıdaki yuvarın içi anlaşılıyor: $\forall \varepsilon > 0; N_\varepsilon(\bar{x}) = \{x \in E^n : \|x - \bar{x}\| < \varepsilon\}$

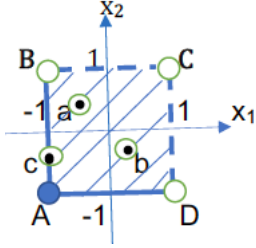
- **Tanım:** Boş olmayan $S \subset E^n$ kümesi alalım. Eğer $S \cap N_\varepsilon(\bar{x}) \neq \emptyset$; $\forall \varepsilon > 0$ ise x noktasına S kümesinin **kapanış noktası** (kapanışı) denir. Başka bir deyimle: $S \subset E^n$ kümesi ve $x \in E^n$ noktası verilsin. Eğer x noktasının istenilen komşuluğunun S kümesi ile kesişimi boş küme değilse, x noktasına S kümesinin kapanış noktası denir.
- **Örnek:** S , yarıçapı 1 olan bir daire olsun ve x_1, x_2, x_3 noktaları aşağıdaki gibi verilmiş olsun. Bu noktalar S 'in kapanış noktaları mı?

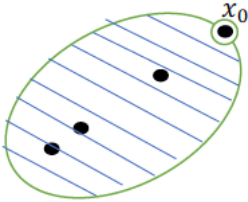
- o x_1 noktası A komşuluğu ile S kümesinin içerisinde olduğu için bu noktanın komşuluğu ile S kümesinin kesişimi boş küme değil. Yani, x_1 noktası kapanış noktasıdır.
- o x_2 noktası A komşuluğu ile S kümesinin kesişimi boş küme değil. Yani, x_2 noktası da kapanış noktasıdır.
- o x_3 noktasının A komşuluğu ile S kümesinin kesişimi boş kümedir. Yani, x_3 noktası kapanış noktası değildir.
- S 'in tüm kapanış noktalarından oluşan kümeye S 'in **kapanış kümesi** denir ve $cl(S)$ gibi gösterilir.
- Eğer $cl(S) = S$ ise S 'e **kapalı küme** denir.
- (a, b) aralığını alalım. Bu küme uç noktaları olan a ve b noktalarını içermiyor, fakat bu noktaların A komşuluğu kümeyi

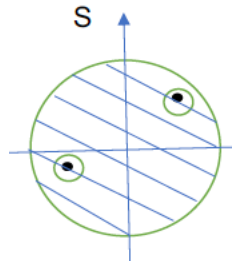
- içerdiği için a ve b noktaları **kapanış noktaları** oluyor.
- **Tanım:** $S \subset E^n$ ve $x \in S$ olsun. Eğer x noktası belli bir komşuluğu ile S kümesine dahil oluyorsa, bu noktaya S kümesinin **iç noktası** denir. S 'in tüm iç noktaları kümesine S 'in **iç kümesi** denir ve $int S$ gibi gösterilir.
- **Örnek:** $S = \{(x_1, x_2) : -1 \leq x_1 < 1; -1 \leq x_2 < 1\}$ kümesini inceleyiniz.

- o Bu kümede $A = (-1, -1)$ noktası kapanış noktasıdır ve A noktası S kümesinin elemanıdır. $C = (1, 1)$ noktasıdır, fakat S kümesinin elemanı değildir.
- $int(S) = \{(x_1, x_2) : -1 < x_1 < 1; -1 < x_2 < 1\}$, $cl(S) = \{(x_1, x_2) : -1 \leq x_1 \leq 1; -1 \leq x_2 \leq 1\}$
- Burada a ve b noktaları S kümesinin iç noktalarıdır, c noktası ise S kümesinin iç noktası değildir. Eğer $S = int(S)$ ise S 'e **açık küme** denir. Başka deyimle: $x \in S$ ve $\exists \varepsilon > 0$ için $N_\varepsilon(x) \subset S$ ise x S 'in iç noktasıdır denir.
- **Tanım:** $\forall \{x_n\} \subset S$ dizisi verilsin. Böyle ki, $x_n \rightarrow x_0$. Bu durumda eğer $x_0 \in S$ ise, S 'e **kapalı küme** denir.
- o $\forall \varepsilon > 0 \exists N(\varepsilon) \Rightarrow \|x_n - x_0\| < \varepsilon$

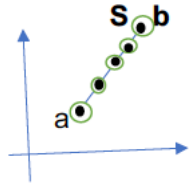

- **Örnek:** $S = \{(x, y) \in R^2 : x^2 + y^2 \leq 1\}$ kümesi verilsin. Bu küme açık küme mi?

- x_1 ve $x_2 \in S$ noktalarına bakalım: x_1 noktası istenilen komşuluğu ile S kümesinin içerisinde yer alıyor. Fakat x_2 noktasının komşuluklarının bir kısmı kümenin dışında kalıyor. Bu ise S kümesinin açık küme olmadığını gösteriyor.

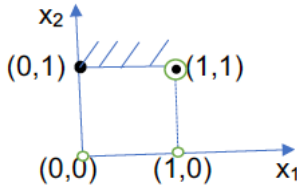
- Örnek: 2 boyutlu uzayda a ve b noktaları verilsin. Bu (a, b) noktalarını birleştiren doğru parçası için ne söyleyebiliriz?

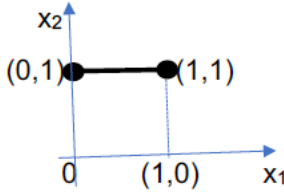
- o $S = (a, b)$ aralığına bakalım: Bu kümede a ve b noktaları kapanış noktalarıdır. Fakat S kümesi kapalı küme değildir, çünkü küme tüm kapanış noktalarını içermiyor (a ve b noktaları kümeye dahil olmadığı için). S kümesinin hiçbir noktası iç nokta değildir. Yani, $\text{int } S = \emptyset$. Dolayısı ile küme açık küme de değildir.
- Bir boyutlu uzayda (sayı doğrusunda) (a, b) aralığı açık kümedir. Çünkü bir boyutlu uzayda her noktanın istenilen komşuluğu kümeye dahildir.

- Örnek: a) $S_1 = \{(x_1, x_2): 0 < x_1 < 1; x_2 = 1\}$
b) $S_2 = \{(x_1, x_2): 0 \leq x_1 \leq 1; x_2 = 1\}$ bu kümeler için ne söyleyebiliriz?
o a) Bu S_1 kümesi kapalı küme değildir. Küme açık küme de değil.

- o b) S_2 kümesi kapalı kümedir.

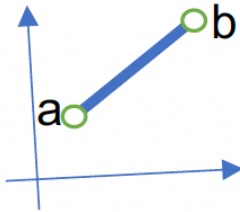
- Tanım: S kümesinin sınır noktaları ∂S ile gösterilir ve $x \in \partial S$ noktası bir ε için hem S 'den hem de S 'den olmayan noktaları içeriyorsa, ona **sınır noktası** denir. Yani, $\forall \varepsilon$ ve $x \in \partial S$ için $N_\varepsilon(x) \cap S \neq \emptyset$ ve $N_\varepsilon(x) \cap S^c \neq \emptyset$

$$[S^c - S' \text{ intamamlayıcı kümesidir (complement of } S); S^c = E^n / S]$$

$$[\partial S - S' \text{ in sınıridir (boundary of } S)]$$

- Örnek: $S = (a, b)$ kümesinin sınır noktaları nedir?

- o Bu kümenin tüm noktaları, a ve b noktaları da dahil olmakla sınır noktalarıdır.

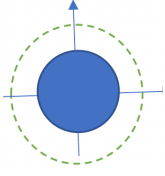

Sınırlı Küme

- Tanım: Eğer S kümesi sonlu yarıçapa sahip bir yuvarın içine alınabilirse, ona **sınırlı küme** denir. $\exists M > 0$ sayıs varsa ki, $S \subset \{x: \|x - 0\| \leq M\}$ o zaman sınırlı kümedir.

- Örnek: a) $S_1 = \{(x, y): x^2 + y^2 \leq 1\}$, b) $S_2 = \{x: x \in (a, b)\}$, c) $S_3 = \{(x_1, x_2): x_2 \geq \frac{1}{x_1}, x_1 > 0\}$ kümeleri sınırlı kümeler mi?

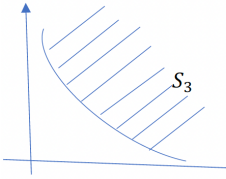
- a) $S_1 = \{(x, y): x^2 + y^2 \leq 1\}$ kümesinin geometrik gösterimi yarıçapı 1 olan dairedir. Bu daireyi içine alabilen bir yuvar vardır. Bu sebepten S_1 kümesi sınırlı kümedir.

- b) $S_2 = \{x: x \in (a, b)\}$ kümesinin geometrik gösterimi uç noktalarını içermeyen bir doğru parçasıdır. Bu doğru parçası da bir yuvarın içine alınabildiğine göre S_2 kümesi de sınırlı kümedir.

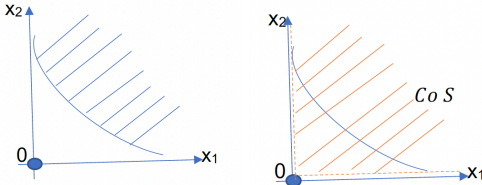
- c) $S_3 = \{(x_1, x_2): x_2 \geq \frac{1}{x_1}, x_1 > 0\}$ kümesinin geometrik gösterimi kolları koordinat eksenlerine asimptotik olarak yaklaşan bir hiperboldür. Bu hiperbolü hiçbir yuvarın içine alabilmeyeceğimize göre S_3 kümesi sınırlı küme değildir.

- **Tanım:** $S \subset E^n$ olsun Eğer S kümesi hem kapalı hem de sınırlı ise ona **kompakt küme** denir.

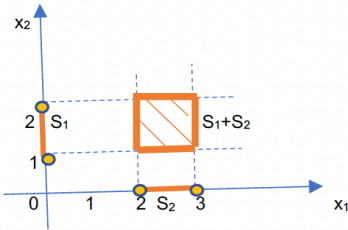
- **Örnek:** $S = \{0, 0\} \cup \{(x_1, x_2): x_2 \geq \frac{1}{x_1}, x_1 > 0\}$ kümesi *konveks küme mi?*

- Bu küme konveks değildir. Küme kapalı kümedir. Şimdi bu kümenin konveks örtüsünü oluşturalım: $Co(S) = \{(x_1, x_2): x_1 > 0, x_2 > 0\} \cup \{0, 0\}$. Bu küme ne açık, ne de kapalı değildir.
- S_1 ve S_2 konveks kümeler ise, onların toplamı $S_1 + S_2$ de konveks kümedir.

- **Örnek:** $S_1 = \{(x_1, x_2): x_1 = 0, 1 \leq x_2 \leq 2\}$, $S_2 = \{(y_1, y_2): y_2 = 0, 2 \leq y_1 \leq 3\}$ $S_1 + S_2$ kümesini araştırın.

- $S_1 + S_2 = \{Z = (z_1, z_2): z_1 = x_1 + y_1; z_2 = x_2 + y_2, x \in S_1, y \in S_2\} = \{Z = (z_1, z_2): 2 \leq z_1 \leq 3, 1 \leq z_2 \leq 2\}$

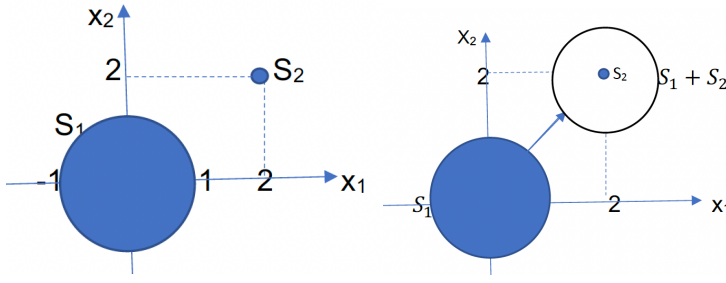

- S_1 ve S_2 kümeleri açık küme değildir. Her iki küme kapalı kümedir. Her iki küme konveks kümedir, bu kümelerin toplamı da konveks kümedir.

- **Örnek:** $S_1 = \{(x_1, x_2): x_1^2 + x_2^2 \leq 1\}$, $S_2 = \{(2, 2)\}$, $S_1 + S_2$ bulunuz.

- $S_1 + S_2 = \{y = (y_1 + y_2): (x_1, x_2) \in S_1, y = (x_1, x_2) + (2, 2)\} = \{y = (x_1, x_2): y = (x_1 + 2, x_2 + 2); x_1, x_2 \in S_1\}$

$$\begin{aligned} x_1 + 2 &= y_1 \\ x_2 + 2 &= y_2 \end{aligned} \Rightarrow \begin{aligned} x_1 &= y_1 - 2 \\ x_2 &= y_2 - 2 \end{aligned} \Rightarrow (y_1 - 2)^2 + (y_2 - 2)^2 \leq 1.$$
 Yani, $S_1 + S_2$ merkezi $(2, 2)$ noktasında, yarıçapı 1 olan çemberin içidir. Eğer S kümesi içi boş olmayan konveks küme ise, o zaman onun iç noktalar kümesi ($\text{int}(S)$) de konveks kümedir ve $\text{cl}(\text{int}(S)) = \text{cl}(S)$, $\text{int}(\text{cl}(S)) = \text{int}(S)$

Weierstrass Teoremi

- Sayı doğrusu üzerindeki kümeler için inf, sup, min, max kavramları.
- $I \subset \mathbb{R}$ olsun. $a \in I$ ve $x \geq a, \forall x \in I$ koşulu sağlanıyorsa, a 'ya I kümesinin **minimum elemanı** denir.
- $I \subset \mathbb{R}$ olsun. $b \in I$ ve $x \leq b, \forall x \in I$ koşulu sağlanıyorsa, b 'ye I kümesinin **maksimum elemanı** denir.
- **Örnek:** $I = [a, b]$ kümesi verilsin. Kümenin en küçük, en büyük, min ve max elemanlarını bulunuz.
 - o Bu durumda a I kümesinin en küçük elemanı, b ise I kümesinin en büyük elemanı oluyor. Yani, $a = \min(I)$; $b = \max(I)$ olur.
- **Tanım:** $A \subset \mathbb{R}, \forall m \in \mathbb{R} \Rightarrow m \leq a, \forall a \in A$ için m 'e A 'nın **alt sınırı** denir. A kümesinin en büyük alt sınırına **inf(A)** denir. Bir başka deyimle: Eğer $\forall \varepsilon > 0$ için $\exists a \in A$ varsa ki, $a < a + \varepsilon$ olsun, o zaman a sayısına A 'nın **inf(A)** denir.
- **Tanım:** Eğer $\forall \varepsilon > 0$ için $\exists \beta \in A$ varsa ki, $b - \varepsilon < \beta$ olsun, o zaman b sayısına A 'nın **sup(A)** denir. Yani, b en küçük üst sınırdır. Eğer $a = \min(A)$ ise, o zaman $\inf(A) = \min(A)$.
- Şimdi farklı bir küme alalım: $I = (c, d)$. Bu kümedeki c noktası en küçük eleman değil. Çünkü, küme açık kümedir ve c noktasının yakın komşuluğundan herhangi bir x noktası alırsak, ondan daha küçük en az bir eleman vardır. Bu durumda c 'ye I kümesinin **inf** noktası denir:
 - o **$c = \inf(I), c < x, \forall x \in I$**
- Aynı şekilde, d noktası da en büyük eleman değil, aynı sebepten d noktası I kümesinin sup noktasıdır.
 - o **$d = \sup(I), x < d, \forall x \in I$**
- Eğer bir nokta min ise, bu nokta hem de inf noktasıdır.
- Eğer bir nokta max ise, bu nokta hem de sup noktasıdır. - Eğer kümenin min ve max noktaları yoksa, o zaman bu kümenin inf ve sup noktaları vardır.
- **Teorem:** $X = \{x \in S : f(x) \leq 0\} \rightarrow x \neq \emptyset$ kompakt bir küme olsun. (Verilen X kümesi uygun çözümler kümesidir).
- $f_0 : X \rightarrow \mathbb{R} \Rightarrow$ amaç fonksiyonu sürekli ise

$$\left. \begin{array}{l} f_0(x) \rightarrow \min \\ f(x) \leq 0, x \in S \end{array} \right\} (P)$$
- (P) probleminin, yani, $\min \{f_0(x) : x \in X\}$ probleminin en iyi çözümü vardır. Yani, $\exists \bar{x} \in X : f_0(\bar{x}) \leq f_0(x), \forall x \in X$

Kümelerin Desteklenmesi (Support) ve Ayrılması (Seperation)

- **Teorem (Verilmiş bir noktadan konveks kümeye kadar olan en kısa uzaklık hakkında):** S boş olmayan, kapalı, konveks bir küme olsun. $S \subset \mathbb{R}^n$ ve $y \notin S$ olsun. Bu durumda S kümesinde y 'ye yakın olan bir nokta vardır. Yani, $\exists \bar{x} \in S$ var ki, onun y 'ye uzaklığı minimumdur.

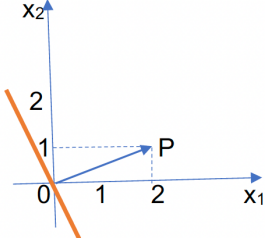
$$\|y - \bar{x}\| = \min\{\|y - x\| : x \in S\}, f_0(x) = \|y - \bar{x}\| \rightarrow \min_{x \in S} f_0(x) = \|y - \bar{x}\| \quad \bar{x} \in S$$

Hiperdüzlem

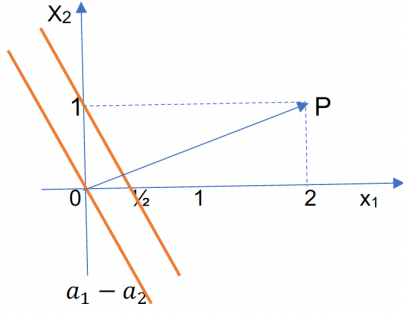
- $P \in \mathbb{R}^n$ olan herhangi bir vektör olsun ve $P \neq 0, \alpha \in \mathbb{R}$ olsun. Bu durumda (P, α) çiftinin tanımladığı hiperdüzlem aşağıdaki gibi gösterilir:

$$H(P, \alpha) = \{x \in \mathbb{R}^n : P^T x = \alpha\}$$
- Buradaki P vektörüne H hiperdüzleminin **normal (dik) vektörü** denir.

- **Örnek:** $P = \begin{bmatrix} 2 \\ 1 \end{bmatrix}, a = 0 \Rightarrow H(P, a) = \left\{ x \in \mathbb{R}^2 : (2, 1) \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} = 0 \right\} = \{(x_1, x_2) : 2x_1 + x_2 = 0\}$. Yani, ikiboyutlu uzayda doğru, hiperdüzlemin özel bir halidir.

- **Örnek:** $H(P, 1) = \{(x_1, x_2) : 2x_1 + x_2 = 1\}$ $P \perp a_1 - a_2$. $\left. \begin{matrix} P'a_1 = a \\ P'a_2 = a \end{matrix} \right\} \Rightarrow P'(a_1 - a_2) = 0$

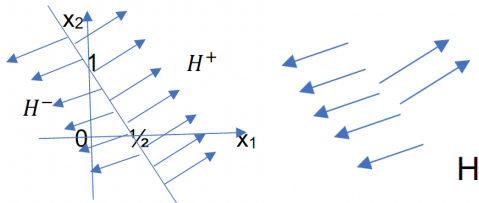

Hiperdüzlemin Tanımladığı Yarıuzaylar

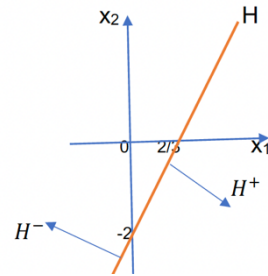
- **Tanım:** Bir hiperdüzlemin tanımladığı yarıuzaylar aşağıdaki şekilde ifade edilir: $H^+(P, a) = \{x \in E^n : P'x \geq a\}$ ve $H^-(P, a) = \{x \in E^n : P'x \leq a\}$

- **Örnek:** $H(P, 1) = \{(x_1, x_2) : 2x_1 + x_2 \geq 1\}$ yarıuzayları gösteriniz.

○ $x_2 \geq -2x_1 + 1$

- **Örnek:** $H = \{(x_1, x_2) : 3x_1 - x_2 = 2\}$ hiperdüzlemi verilsin. Bu hiperdüzlemin tanımladığı yarıuzayları gösteriniz.
- $x_2 = 3x_1 - 2, H^+ = \{(x_1, x_2) : 3x_1 - x_2 \geq 2\}, x_2 \leq 3x_1 - 2, H^- = \{(x_1, x_2) : 3x_1 - x_2 \leq 2\}, x_2 \geq 3x_1 - 2$
- $H^+(P, a) = \{x \in E^n : P'x \geq a\}, H^-(P, a) = \{x \in E^n : P'x \leq a\}$ şeklindeki yarıuzaylara **kapalı yarıuzaylar**,
- $H^+(P, a) = \{x \in E^n : P'x > a\}, H^-(P, a) = \{x \in E^n : P'x < a\}$ şeklindeki yarıuzaylara **açık yarıuzaylar** denir.

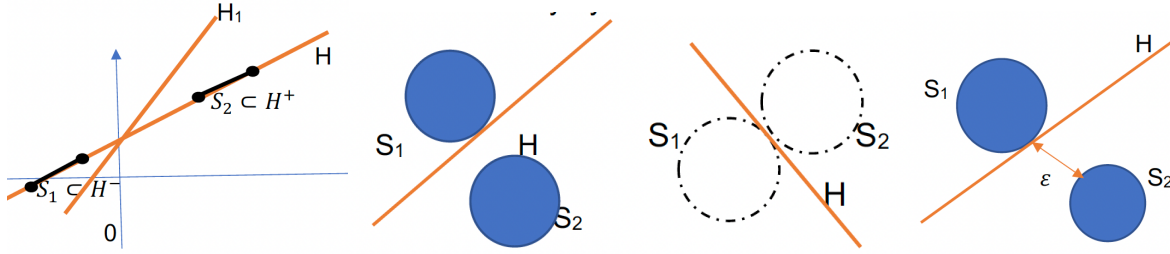
Destek Hiperdüzlemler ve Kümelerin Destek Noktaları

- **Tanım:** $\emptyset \neq S \subset E^n$ olsun. Eğer $S \subset H^+$ (veya H^-) olursa ve $H \cap cl(S) \neq \emptyset$ ise, o zaman H hiper düzlemi S kümesine **destek hiperdüzlem** denir. Boş olmayan kesişimden alınan \bar{x} noktasına, S kümesinin H hiperdüzlemine göre **destek noktası** denir. $\bar{x} \in H \cap cl(S)$. Başka deyimle, H hiperdüzlemi \bar{x} noktasında S kümesini destekliyor denir.

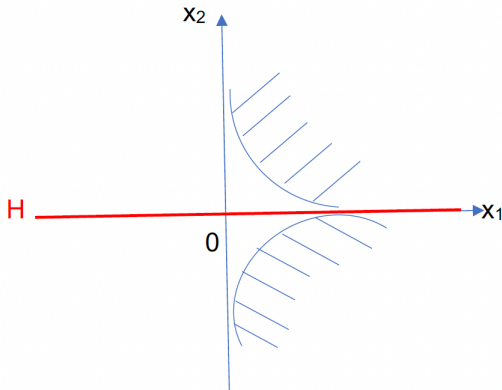
Kümelerin Ayrılması

- **Tanım:** S_1 ve $S_2 \subset E^n$ boş olmayan alt kümeler olsun ve $H(P, a) = \{x \in E^n : P'x = a\} \subset E^n$ bir hiperdüzlem olsun.

- Eğer $\begin{cases} S_1 \subset H^+ \\ S_2 \subset H^- \end{cases}$ yani, $\begin{cases} P'x \geq a, \forall x \in S_1 \\ P'y \leq a, \forall y \in S_2 \end{cases}$ ise o zaman H hiperdüzlemi S_1 ve S_2 kümelerini **ayırıyor** denir.
- Buna ek olarak, $S_1 \cup S_2 \not\subset H$ ise H hiperdüzlemi S_1 ve S_2 kümelerini **has ayırıyor** denir. (properly separation)
- Eğer $\begin{cases} S_1 \subset H^+ \\ S_2 \subset H^- \end{cases}$ yani, $\begin{cases} P'x > a, \forall x \in S_1 \\ P'y < a, \forall y \in S_2 \end{cases}$ ise o zaman H hiperdüzlemi S_1 ve S_2 kümelerini **kesin ayırıyor** denir. (strictly separation)
- Eğer $\exists \varepsilon > 0$ sayısı varsa ki, $\begin{cases} P'x \geq a + \varepsilon, \forall x \in S_1 \\ P'y \leq a, \forall y \in S_2 \end{cases}$ o zaman H hiperdüzlemi S_1 ve S_2 kümelerini **kuvvetli ayırıyor** denir. (strongly separation)
- **Örnekler:** S_1 ve S_2 kümeleri verilsin. a) H hiperdüzlemi bu iki kümeyi ayırıyor. Bu ayırma has ayırma değildir. H_1 hiperdüzlemi de bu iki kümeyi ayırıyor ve has ayırıyor. b) H hiperdüzlemi S_1 ve S_2 kümelerini has ayırıyor, fakat kesin ayırmıyor. $S_1 \subset H^-$; $S_2 \subset H^+$. c) H hiperdüzlemi S_1 ve S_2 kümelerini Has ve kesin ayırıyor. $S_1 \subset H^-$; $S_2 \subset H^+$. d) H hiperdüzlemi S_1 ve S_2 kümelerini has, kesin ve kuvvetli ayırıyor.

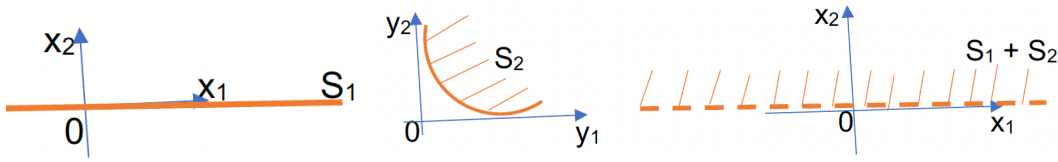
- **Örnek:** $S_1 = \{(x_1, x_2) : x_2 \geq \frac{1}{x_1}, x_1 > 0\}$, $S_2 = \{(x_1, x_2) : x_2 \leq \frac{1}{x_1}, x_1 > 0\}$. S_1 ve S_2 kapalı konveks kümelerdir. Bu kümeleri ayıran hiperdüzlem var mı?
 - o Bu kümeleri ayıran hiperdüzlem var. Bunu gösterelim:
 - $H = \{(x_1, x_2) : x_1 = 0\}$
 - $P = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}$, $a = 0$
 - $\forall x = (x_1, x_2) \in S_1 : P'x > a \Rightarrow x_2 > 0$
 - $\forall x = (x_1, x_2) \in S_2 : P'x > a \Rightarrow x_2 < 0$.
 - o Bu durum kesin ayırmanın tanımına uygundur. H hiperdüzlemi bu kümeleri kuvvetli ayıramaz ve bu kümeleri kuvvetli ayıran hiperdüzlem yoktur. Çünkü, x_1 eksenine ε kadar hareket ettirsek, eğri ile eksen kesişecektir.

- **Teorem:** Eğer S_1 ve S_2 konveks, S_1 kompakt, S_2 ise kapalıysa, o zaman $S_1 \cap S_2 = \emptyset$. Bu durumda S_1 ve S_2 kümelerini ayıran bir hiperdüzlem vardır.
- **Teorem:** $\emptyset \neq S_1, S_2 \subset \mathbb{R}^n$ ve S_1 kompakt küme ise, o zaman $S_1 + S_2$ kapalı kümedir.
- **Örnek:** $S_1 = \{(x_1, x_2) \in \mathbb{R}^2 : x_2 = 0\}$, $S_2 = \{(y_1, y_2) \in \mathbb{R}^2 : y_2 \geq \frac{1}{y_1}, y_1 > 0\}$. Bu durumda

$$S_1 + S_2 = \{Z = (z_1, z_2) : (z_1, z_2) = (x_1, x_2) + (y_1, y_2)\}$$

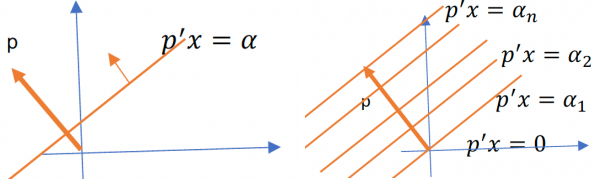
$$= \left\{ Z = (z_1, z_2) : z_1 = x_1 + y_1, z_2 = x_2 + y_2, x_2 = 0, y_1 > 0, y_2 \geq \frac{1}{y_1} \right\} = \{(z_1, z_2) : z_2 > 0\}$$
 - o S_1 kümesi, S_2 kümesi, $S_1 + S_2$ kümesi

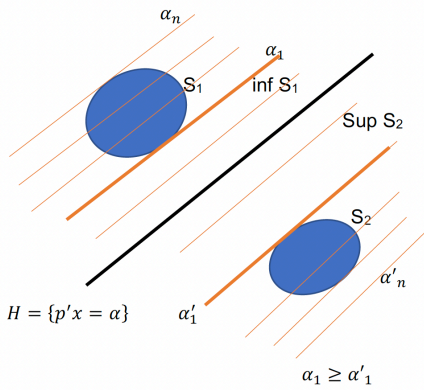
- S_1 ve S_2 kümelerini ayıran bir hiperdüzlem vardır ve bu hiperdüzlem X eksenidir. Yani, S_1 kümesinin kendisidir.

Ayırma Teoremleri

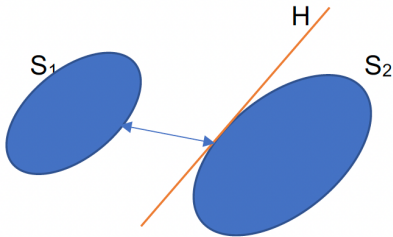
- **Teorem:** S_1 ve $S_2 \subset E^n$ boş olmayan konveks alt kümeler olsun. Eğer $S_1 \cap S_2 = \emptyset$ ise, o zaman bu iki kümeyi birbirinden ayıran en az bir hiperdüzlem vardır. $\exists p \in E^n, p \neq 0$ vektörü vardır ki, $\inf\{p'x: x \in S_1\} \geq \sup\{p'x: x \in S_2\}$ sağlanıyor.
- **Örnek:** $H = \{x: p'x = a\}$ hiperdüzlemini gösteriniz.

- **Örnek:** S_1 ve S_2 kümeleri verilsin. Bu kümeler için inf ve sup bulunuz.
- $\alpha_1 = \inf\{p'x: x \in S_1\}$
- $\alpha_1' = \sup\{p'x: x \in S_2\}$

- Eğer bir küme konveks ise, onun iç noktaları da, kapanışı da konvektir.
- **Kuvvetli Ayırma Teoremi:** S_1 ve S_2 boş olmayan, konveks, sınırlı kümeler olsun ve S_1 kompakt, S_2 kapalı, sınırlı küme ve $S_1 \cap S_2 = \emptyset$ olsun. O zaman bu iki kümeyi birbirinden kuvvetli ayıran bir hiperdüzlem vardır: $\exists p \in E^n, p \neq 0, \exists \varepsilon > 0$ var ki, $\inf\{p'x: x \in S_1\} \geq \sup\{p'x: x \in S_2\} + \varepsilon, \alpha_1 \geq \alpha_2 + \varepsilon$. Yani, hiperdüzlemle kümelere birinin arasında küçük de olsa bir mesafe vardır.

Koniler

- **Tanım:** $K \subseteq E^n, \forall x \in K$ ve $\forall \lambda \geq 0$ için $\lambda x \in K$ olursa, K' 'ya tepe noktası orijinde olan **koni** denir.
- **Örnek:** Aşağıdaki ifadeler birer koni mi?
 - $K_1 = R^n$ – Konidir
 - $K_2 = \{(x_1, x_2): x_2 = 0\}$ – Konidir
 - $K_3 = \{(x_1, x_2): x_2 = 0, x_1 \geq 0\}$ – Konidir
 - $K_4 = \{(x_1, x_2): x_2 \geq |x_1|\}$ – Konidir
 - $K_5 = \{(x_1, x_2): x_2 = x_1, x_1 \geq 0\} \cup \{(x_1, x_2): x_2 = 2x_1, x_1 \geq 0\}$ – Konidir, fakat konveks değil

- $K_6 = \{(x_1, x_2) : x_1 \leq x_2 \leq 2x_1, x_1 \geq 0\}$ – Konidir, konveks konidir
- $K_7 = \{(x_1, x_2) : x_2 \geq \frac{1}{x_1}, x_1 \geq 0\}$ – Koni değildir. Kapalı, sınırsız, konveks kümedir
- $K_8 = \{(x_1, x_2) : x_1^2 + x_2^2 \leq 1\}$ – Koni değildir
- $K_9 = \{(x_1, x_2) : x_1 - x_2 = -1\}$ – Koni değildir
- $K_{10} = \{(x_1, x_2) : x_2 = ax_1\}$ – Konidir
- $K_{11} = \{(x_1, x_2) : x_1 \leq x_2 \leq 2x_1, x_1 \geq 0\} \cup \{(x_1, x_2) : x_1, x_2 \leq 0\}$ – Konidir, fakat konveks değil

Polyhedral Kümeler

- Sonlu sayıda kapalı yarıuzayların kesişimi şeklinde gösterilebilir kümelere **kapalı polyhedral** kümeler denir.

Uç Noktalar

- $S \subset E^n$ ve $\bar{x} \in S$ olsun. Eğer \bar{x} noktası S kümesinin 2 farklı elemanının konveks birleşimi olarak yazılabiliyorsa, bu noktaya (\bar{x}) S kümesinin **uç noktası** denir.
- **Örnek:** $\{x \in E^n : \|x\| \leq 1\}$ kümesinin uç noktaları nedir?
 - Bu kümenin uç noktaları uç noktaları kümesi $\|x\| = 1$ çemberinin kendisidir.
- **Örnek:** Karenin iç noktalar kümesi var mı?
 - Karenin iç noktalar kümesi, karenin köşe noktalarının kümesidir. Her kapalı konveks küme, onu destekleyen hiperdüzlemlerin oluşturduğu kapalı yarıuzayların kesişimi şeklinde gösterilebilir.

Uç Yön

- $S \subset R^n$ boş olmayan küme olsun, $d \in R^n$ de bir vektör olsun. Eğer, her $x \in S$ için $x + \lambda d$ vektörü her $\forall \lambda \geq 0$ için $S \subset R^n$ kümesinden olursa, o zaman $d \in R^n$ vektörüne S kümesinin bir **yönü** veya **yön vektörü** denir.
- Eğer bir yön, diğer yönlerin konveks birleşimi şeklinde yazılamıyorsa, o zaman ona bu kümenin **uç yönü** denir.
- **Örnek:** $S = \{(x_1, x_2) : x_2 \geq |x_1|\} = \underbrace{\{(x_1, x_2) : x_2 \geq x_1\}}_{(1,-1)\begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} \leq 0} \cap \underbrace{\{(x_1, x_2) : x_2 \geq -x_1\}}_{(-1,-1)\begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \end{bmatrix} \leq 0}$
 - Bu durumda $x_1 - x_2 \leq 0 \Rightarrow x_1 \leq x_2$ ve $-x_1 - x_2 \leq 0 \Rightarrow -x_1 \leq x_2$ olduğu için $d_1 = (1, 1)$ ve $d_2 = (-1, 1)$ uç yönler olacaktır. Bu konveks, kapalı, polyhedral kümedir. $S \subset E^n$, $S = \{x \in E^n : Ax = b, x \geq 0\}$ verilsin:

$$A_{m \times n} = \begin{bmatrix} a_{11} & \cdots & a_{1n} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{m1} & \cdots & a_{mn} \end{bmatrix}; b \in E^n; b = \begin{bmatrix} b_1 \\ \vdots \\ b_m \end{bmatrix}, x = \begin{bmatrix} x_1 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix}$$

Burada S , tüm hiperdüzlemlerin kesişimi ile ortaya çıkan bir polyhedral kümedir. $a_1, a_2, \dots, a_m \in E^n$ vektörleri lineer bağımsız vektörlerdir. Yani, $\lambda_1 a_1 + \lambda_2 a_2 + \dots + \lambda_n a_n = 0$ durumu bir tek $\lambda_1 = \lambda_2 = \dots = \lambda_n = 0$ durumunda gerçekleşebilir. Bir uzaydaki lineer bağımsız vektörlerin sayısı, uzayın boyutu ile bağlantılıdır.

$\{a_1, a_2, \dots, a_m\} \subset V$ vektörler uzayının alt kümesi olsun, $\{a_1, a_2, \dots, a_m\}$ vektörleri lineer bağımsız olsun ve uzayın her bir vektörü. O zaman bu vektörler kümesine **taban vektörler kümesi** denir. Taban vektördeki eleman sayısına da **vektör uzayının (V) boyutu** denir. E^n 'de her bir taban, tam n tane bağımsız vektörden oluşmaktadır. Eğer E^n 'de n'den fazla vektör varsa, o zaman bu vektörler lineer bağımlıdır. Bir matrisin lineer bağımsız satır veya sütun sayısına, bu **matrisin rang'ı** denir. Matrisin bağımsız satır sayısı sütun sayısına eşittir.

- **Teorem:** $S \subset E^n$, $S = \{x \in E^n : Ax = b, x \geq 0\}$ ve $rank(A) = m$ olsun. $m \leq n$

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & \cdots & a_{1n} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{m1} & \cdots & a_{mn} \end{bmatrix}; b \in E^n; b = \begin{bmatrix} b_1 \\ \vdots \\ b_m \end{bmatrix}; x = \begin{bmatrix} x_1 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix}$$

- Eğer $rank(A) = m < n$ ise A matrisinin öyle bir B kare matrisi ($m \times m$) var ki, $\det(B) \neq 0$
- **Örnek:** $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 & -1 & 0 \\ 2 & 4 & 6 & 0 & 1 \end{bmatrix}$ bu matrisin rank'ı nedir?
 - Matrisin rank'ı 2 dir.(Lineer bağımsız satır veya sütun sayısı.) Şimdi bu matristen üreyen kare matrislere (yani, (2x2) boyutlu matrislere) bakalım:

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 4 \end{bmatrix}; \det = 0; \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 4 & 6 \end{bmatrix}; \det = 0; \begin{bmatrix} 3 & -1 \\ 6 & 0 \end{bmatrix}; \det \neq 0;$$

- Şimdi A matrisini B ve N matrisleri olarak iki matrise ayıralım:

$$A \rightarrow B (m * m)$$

$$A \rightarrow N(m * (n - m))$$

$$B = \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ 4 & 0 \end{bmatrix}, N = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 0 \\ 2 & 6 & 1 \end{bmatrix}$$

- Bu durumda, $X = \begin{bmatrix} X_B \\ X_N \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} B^{-1}b \\ 0 \end{bmatrix}$ şeklinde tanımladığımız vektör, $B^{-1}b \geq 0$ gibi vektördür. O zaman bu koşulları sağlayan X vektörü, S 'in uç noktasıdır. Yukarıda tanımlanan küme $C_n^m = \frac{n!}{m!(n-m)!}$ kadar uç noktaya sahiptir.

- Örnek:** $S \subset E^n$; $S = \{x \in E^n, Ax = b; x \geq 0\}$ $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 & -1 & 0 \\ 2 & 4 & 6 & 0 & 1 \end{bmatrix}$; $b = \begin{bmatrix} -2 \\ 1 \end{bmatrix}$

- Şimdi, determinantı 0'dan farklı ($\det \neq 0$) olan herhangi kare matrislere bakalım:

$$B_1 = \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ 4 & 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \det \neq 0;$$

$$N_1 = \begin{bmatrix} 1 & 3 & 0 \\ 2 & 6 & 1 \end{bmatrix}$$

$$B_2 = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 2 & 1 \end{bmatrix} \Rightarrow \det \neq 0;$$

$$N_2 = \begin{bmatrix} 2 & 3 & -1 \\ 4 & 6 & 0 \end{bmatrix}$$

- Şimdi B_1 matrisinin ters matrisini tersi.

- Tanım:** $BB^{-1} = B^{-1}B = I = \begin{bmatrix} 1 & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots \\ 0 & \dots & 1 \end{bmatrix}$ ise, B^{-1} matrisine ters matris denir. Ters matrisin var olması için $\det \neq 0$

olması gerekiyor. B_1 matrisinin determinantını bulalım:

$$B_1 = \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ 4 & 0 \end{bmatrix} = 0 - (-4) = 4 \neq 0 \Rightarrow B^{-1} = \frac{1}{4} \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -4 & 2 \end{bmatrix}$$

- ($2 * 2$ ölçülü matrislerin tersi; $\frac{1}{\det(B)}$ 1.köşegendeki elemanların yerini değiştirip, 2.köşegenin elemanlarının işaretlerini değiştirerek elde edilir)

- $B^{-1}b = \frac{1}{4} \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -4 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -2 \\ 1 \end{bmatrix} = \frac{1}{4} \begin{bmatrix} 1 \\ 10 \end{bmatrix} > 0. \Rightarrow S$ kümesinin uç noktaları olan \bar{X} vektörü aşağıdaki şekilde olur: $\bar{X} = \begin{bmatrix} 0 \\ \frac{1}{4} \\ 0 \\ \frac{5}{2} \\ 0 \end{bmatrix}$

- Teorem:** Bir önceki teoremin koşulları aynen geçerlidir. $A = \begin{bmatrix} B & N \\ m * m \end{bmatrix}$. Burada B $m * m$ boyutlu, tersi olan bir matris olsun. a_j , N matrisinin bir sütunu iken, $\exists B^{-1}a_j \geq 0$ var ise, $\alpha = \begin{bmatrix} -B^{-1}a_j \\ l_j \end{bmatrix}$ vektörü S kümesinin uç yönüdür. $\bar{d} = \lambda d$ de uç yöndür. Buradaki λ bir katsayıdır. Uç yönlerin maksimum sayısı: $\frac{n!}{m!(n-m-1)!}$ Kadardır.

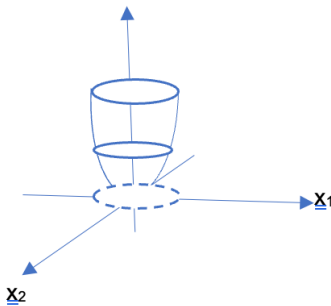
- Teorem:** $S \subset E^n$; $S = \{x \in E^n: Ax = b, x \geq 0\}$, x^1, x^2, \dots, x^k uç noktalar, d^1, d^2, \dots, d^l uç yönler olsun.

- Bu durumda S kümesinin her elemanı bu uç noktaların konveks birleşimi ile uç yönlerin pozitif lineer birleşiminin toplamı şeklinde gösterilebilir.

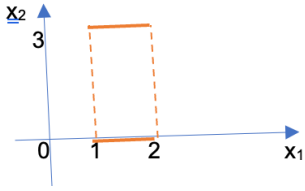
$$\forall x \in S \Leftrightarrow x = \sum_{j=1}^k \lambda_j x^j + \sum_{i=1}^l \mu_i d^i, \lambda_j \geq 0; \mu_i \geq 0; \sum_{j=1}^k \lambda_j = 1$$

- Örnek:** a) $S = \{(x_1, x_2, x_3): x_1^2 + x_2^2 \leq x_3\}$ kümesinin uç ve sınır noktalarını gösteriniz.

- Küme, kesitleri ve izdüşümü çember olan bir paraboloiddir. Kümenin uç noktaları: $S = \{(x_1, x_2, x_3): x_1^2 + x_2^2 \leq x_3\}$; Sınır noktaları: $x_3 = x_1^2 + x_2^2$ 'dır

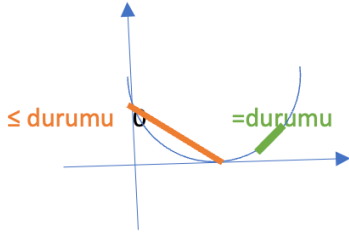

- $S = \{(x_1, x_2): 1 \leq x_1 \leq 2, x_2 = 3\}$ bu konveks kümedir, iç noktaları yoktur, kapanış noktaları kümenin kendisidir. Yani, kapalı kümedir.

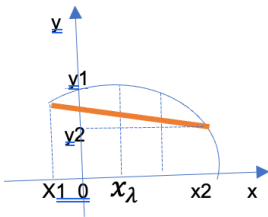

Konveks Fonksiyonlar

- **Tanım:** $C \subset R^n$ ve $f: S \rightarrow R \cup \{+\infty\}$ olsun. Eğer $\forall x_1, x_2 \in S$ ve $\forall \lambda \in [0,1]$ için $f(\lambda x_1 + (1 - \lambda)x_2) \leq \lambda f(x_1) + (1 - \lambda)f(x_2)$ (1) sağlanırsa, f fonksiyonuna S kümesinde **konveks fonksiyon** denir. Konveks fonksiyonun güzel yanı, onların konveks kümelerle birebir karakterize edilmeleri ile görülebilir.
- $y = f(x)$ fonksiyonu verilsin. $f(\lambda x_1 + (1 - \lambda)x_2)$ ifadesi geometrik olarak x_1 ve x_2 noktalarını birleştiren parçayı gösteriyor. (λ 'nın farklı değerleri için.)
- $x_\lambda = \lambda x_1 + (1 - \lambda)x_2$ noktası olsun. (1) eşitsizliğinin sağ tarafı y_1, y_2 ($f(x_1), f(x_2)$) doğru parçasını ifade ediyor. $\lambda[x_1, f(x_1)] + (1 - \lambda)[x_2, f(x_2)] = [\lambda x_1 + (1 - \lambda)x_2, \lambda f(x_1) + (1 - \lambda)f(x_2)]$ ifadesi ise $[x_1, f(x_1)]$ ve $[x_2, f(x_2)]$ noktalarını birleştiren kirişi gösteriyor. Böylece, (1) eşitsizliği aşağıdaki şekilde de ifade edilebilir. Bir konveks fonksiyonun tanım kümesindeki $\forall x_1, x_2$ noktaları için $(x_1, f(x_1))$ ve $(x_2, f(x_2))$ noktaları arasındaki eğri grafiği parçası, bu noktaları bağlayan doğru parçasının alt kısmında kalacaktır. (yani, \leq)

- **Tanım:** $S \subset R^n$ ve $f: S \rightarrow R \cup \{-\infty\}$ olsun. Eğer $\forall x_1, x_2 \in S$ ve $\forall \lambda \in [0,1]$ için $f(\lambda x_1 + (1 - \lambda)x_2) \geq \lambda f(x_1) + (1 - \lambda)f(x_2)$ (2) sağlanıyorsa, f fonksiyonuna S kümesinde **konkav fonksiyon** denir. Burada $(x_1, f(x_1))$ ve $(x_2, f(x_2))$ noktalarını birleştiren kiriş, eğri parçasının alt kısmında kalacaktır.

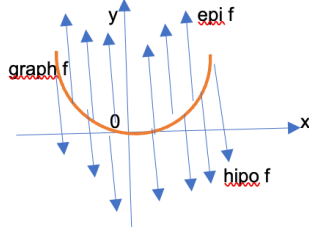

- $f(x_\lambda) = \lambda f(x_1) + (1 - \lambda)f(x_2)$ Bu fonksiyonların tanım kümeleri konveks olmalıdır.
- **Örnek:** Afın fonksiyonlar konveks mi, konkav mı?
 - Afın fonksiyonlar hem konveks hem de konkav fonksiyonlardır. Bir afın fonksiyon alalım: $f(x) = ax + b$. Burada $x \in R^n$ ve $a \in R^n$ vektör, $b \in R$ ise sayıdır.
 - $\forall x_1, x_2 \in S$ ve $\lambda \in [0,1]$ için $f[\lambda x_1 + (1 - \lambda)x_2] = a'[\lambda x_1 + (1 - \lambda)x_2] + b = \lambda(a'x_1) + (1 - \lambda)(a'x_2) + \lambda b + (1 - \lambda)b = \lambda(a'x_1 + b) + (1 - \lambda)(a'x_2 + b) = \lambda f(x_1) + (1 - \lambda)f(x_2)$
- **Örnek:** $y = x^2$ fonksiyonunun konveks olduğunu analitik olarak gösteriniz.
 - $y = x^2$ fonksiyonunun konvektir. Yani, fonksiyon grafiğinin herhangi iki noktasını birleştiren doğru parçası, grafiğin içinde kalıyor. Bu durumu analitik olarak göstermek için $f[\lambda x_1 + (1 - \lambda)x_2] \leq \lambda x_1^2 + (1 - \lambda)x_2^2$ olduğunu göstermemiz gerekiyor. Bunun için $\forall x_1, x_2 \in S$ ve $\lambda \in [0,1]$ seçelim. Bu durumda $(x_1 + x_2)^2 \geq 0$ olduğundan $x_1^2 + 2x_1x_2 + x_2^2 \geq 0$ bu ifadeye göre $x_1^2 + x_2^2 \geq 2x_1x_2$ olduğu için $2x_1x_2$ yerine $x_1^2 + x_2^2$ yazabiliriz koşulunu göz önünde bulundurarak, analitik gösterime başlayabiliriz.

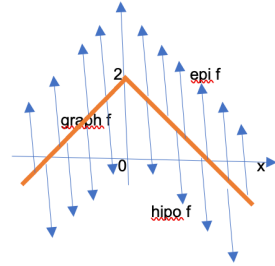
$$\begin{aligned} \circ f[\lambda x_1 + (1-\lambda)x_2] &= [\lambda x_1 + (1-\lambda)x_2]^2 = \lambda^2 x_1^2 + 2\lambda(1-\lambda)x_1x_2 + (1-\lambda)^2 x_2^2 \leq \lambda^2 x_1^2 + (x_1^2 + x_2^2)\lambda(1-\lambda) + \\ & (1-\lambda)^2 x_2^2 = \lambda^2 x_1^2 + (1-\lambda)^2 x_2^2 + \lambda x_1^2 - \lambda^2 x_1^2 + \lambda x_2^2 - \lambda^2 x_2^2 = \lambda x_1^2(\lambda + 1 - \lambda) + (1-\lambda)x_2^2(\lambda + 1 - \lambda) = \lambda x_1^2 + \\ & (1-\lambda)x_2^2 = \lambda f(x_1) + (1-\lambda)f(x_2) \end{aligned}$$

Konveks Fonksiyonlar için Önemli Özellikler

- Eğer f konveks fonksiyon ise, $-f$ konkav fonksiyondur.
- f herhangi bir fonksiyon olsun. f fonksiyonunun grafiğinin üst kısmına fonksiyonun **epigrafi** denir, $\text{epi } f$ şeklinde gösterilir ve aşağıdaki şekilde tanımlanır: $\text{epi } f = \{(x, \alpha) \in S \times R : f(x) \leq \alpha\}$
- f fonksiyonunun **grafi** $\text{graph } f$ gibi gösterilir ve aşağıdaki gibi tanımlanır: $\text{graph } f = \{(x, \alpha) \in S \times R : f(x) = \alpha\}$
- f fonksiyonunun **hipografi** $\text{hipograph } f$ gibi gösterilir ve aşağıdaki gibi tanımlanır: $\text{hipo } f = \{(x, \alpha) \in S \times R : f(x) \geq \alpha\}$
- Örnek: $y = x^2$ fonksiyonu için $\text{epi } f$, $\text{graph } f$ ve $\text{hipo } f$ 'i gösteriniz.

- Fonksiyonun grafiği üzerindeki tüm noktalar (yani, eğrinin grafiği) $\text{graph } f$ 'dir.
- Eğri grafiğinin üst kısmında kalan noktalar kümesi $\text{epi } f$ dir.
- Eğri grafiğinin alt kısmında kalan noktalar kümesi $\text{hipo } f$ dir.
- Bu fonksiyonun epigrafi konveks kümedir.
- Her konveks fonksiyonun epigrafi konveks kümedir. Bunun tersi de doğrudur. Yani, konveks epigrafi olan fonksiyon konveksdir.
- Bir fonksiyonun konkav olması için gerekli ve yeterli koşul, onun hipografının konveks küme olmasıdır.
- Örnek: $y = -|x| + 2$

- Bu fonksiyonun hipografi konveks kümedir.
- f konveks fonksiyon ise, o zaman $\text{epi } f$ konveks kümedir.
- f konkav fonksiyon ise, o zaman $\text{hipo } f$ konveks kümedir.
- $f_1(x), f_2(x), \dots, f_m(x)$ S kümesinde konveks fonksiyonlar, $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_m \geq 0$ sayılar olsun. Bu durumda $f(x) = \sum_{i=1}^m \alpha_i f_i(x)$ fonksiyonu da konveks fonksiyondur.
- $f(x) = \max\{f_1(x), f_2(x), \dots, f_m(x)\}$ şeklinde tanımlanmış olan $f(x)$ fonksiyonu da konveks fonksiyondur.
- $f(x) = \max\{f_1(x), f_2(x), \dots, f_m(x)\} = \max_{1 \leq i \leq m} \{f_i(x)\}$ (Noktasal maksimum)
- Sonlu sayıda konveks fonksiyonun noktasal maksimumları da konvekstir.